

# SOCIAL KONSEKVENSBEDÖMNING AV SAMRÅDSFÖRSLAGET TILL HUDDINGE KOMMUNS ÖVERSIKTSPLAN 2030

*Juni, 2012*

Upprättad av:

Viktoria Walldin, antropolog, White Arkitekter

Camilla Ottosson, kulturgeograf, White Arkitekter

white

SOCIAL KONSEKVENSBEDÖMNING AV SAMRÅDSFÖRSLAGET TILL HUDDINGE KOMMUNS  
ÖVERSIKTSPLAN 2030

1 SOCIAL KONSEKVENSBEDÖMNING

- BEDÖMNINGSKRITERIER: JÄMLIKA LIVSCHANSER I EN SAMMANHÅLLEN KOMMUN
- DE MJUKA VARIABLERNA: JÄMLIKHET OCH SOCIALT KAPITAL

2 FOKUSOMRÅDEN FÖR BEDÖMNING

- BLANDNING AV BOENDEFORMER, UPPLÅTELSEFORMER OCH FUNKTIONER
- SAMBAND, STRÅK OCH MÖTEN
- SOCIAL OCH EKONOMISK VÄLFÄRD
- DET GODA VARDAGSLIVET

4 BEDÖMNINGSMATRIS

7 BEDÖMNING MED OMRÅDESPERSPEKTIV

8 SAMMANFATTNING

## SOCIAL KONSEKVENSBEDÖMNING

En social konsekvensbedömning (SKB) är ett analysverktyg som uppmärksammar sociala konsekvenser vid förändringar som inverkar på människors liv. Dess syfte är att skapa en mer socialt hållbar miljö genom att se över negativa och positiva konsekvenser av en planerad förändring. Detta dokument är en SKB av samrådsförslaget till Huddinge kommuns översiktsplan (ÖP) 2030.

Det finns inga universella bedömningskriterier för en SKB då olika planer och projekt har skilda fokus och förutsättningar. Däremot så finns det internationella riktlinjer för upplägg av själva arbetsprocessen och de sociala aspekter som bör beaktas. (Se exempelvis Interorganizational Committee on Principles and Guidelines for Social Impact Assessment (ICPGSIA) och International Association for Impact Assessment.) För att identifiera sociala aspekter till denna SKB har en sammanvägning av internationella riktlinjer och det inriktningsbeslut som finns till kommunens översiktsplan 2030 genomförts.

## BEDÖMNINGSKRITERIER: JÄMLIKA LIVSCHANSER I EN SAMMANHÅLLEN KOMMUN

Bedömningen i denna SKB hanterar särskilt översiktsplanens hänsyn till *jämlika livschanser* och fokuserar på de riktlinjer som ansvarar för en god social utveckling i alla stadsdelar, med målet att skapa en *sammanhållen kommun*. Kommunens olika delar ska länkas samman och barriärer brytas, såväl fysiska som mentala. Skillnader i levnadsvillkor mellan olika stadsdelar ska minska. En viktig utgångspunkt är att alla barn ska ha samma livschanser och möjligheter att utvecklas oavsett vilket bostadsområde de växer upp i.

## DE MJUKA VARIABLERNÄ: JÄMLIKHET OCH SOCIALT KAPITAL

Genom att lyfta fram två mjuka variabler, *Jämlikhet* och *Socialt kapital*, vill SKB betona hur den fysiska miljön kan stödja åtgärder som syftar till en sammanhållen kommun. Nedan förklaras vad bedömningen avser med dessa variabler.

### **Jämlikhetsperspektivet**

En grundförutsättning för att uppnå social balans i stadsplaneringen är jämlikhet. Det innebär att människor värderas lika och ges samma möjligheter oavsett förutsättningar. Målet är att allas olika erfarenheter, behov och prioriteringar ska få genomslag i stadsplaneringen.

Jämlikhet är även ett sätt att mäta hur välmående ett samhälle är då ojämlikhet påverkar hur vi mår både fysiskt och psykiskt. Det finns forskning som pekar på att jämlika samhällen är mer välmående än ojämlika samhällen. Detta innebär att en jämn fördelning av samhällets resurser samt socioekonomisk stabilitet förbättrar förutsättningarna för välmående områden. Ökad jämlikhet har på så sätt inte bara ett moraliskt värde, den kan även vara en tillväxtfaktor för Huddinge kommun.

Stadsplanering kan påverka, förstärka och försvaga forandet av jämlika samhällen. Till exempel är effektiv kollektivtrafik bra för jämlikheten liksom en mångfald av boendemöjligheter inom samma område. Förändringar sker inte av sig självt, planeringen av den fysiska miljön bidrar till att samhället uppmuntras till ett jämlikhetsperspektiv då den anger inriktning för vems behov som prioriteras i den byggda miljön.

### **Socialt kapital**

Socialt kapital handlar om individers tillit till varandra och till de med maktbefogenheter i samhället, som till exempel kommunen. Samhällen som har stort socialt kapital har ofta god tillgång till mer eller mindre institutionaliserade nätverk, samt sociala och ekonomiska resurser. En hög nivå av socialt kapital i samhället har bland annat kopplats till högre ekonomisk tillväxt, bättre hälsa, mindre brottslighet samt minskad korruption.

Det finns tre former av socialt kapital: länkande, sammanbindande och överbryggande. I sammanhanget jämlika livschanser är det viktigt att fokusera på det länkande och det överbryggande sociala kapitalet. Ett sätt att göra detta är att lyfta fram invånare i samhälls- och stadsplaneringen.

I den fysiska planeringen innebär detta, till exempel, att områdesförnyelse kan utgå från dem som bor i området.

**LÄNKANDE**  
Förtroende mellan invånare och personer/grupper med politiskt/ekonomiskt inflytande.

**SAMMAN-BINDANDE**  
Förtroende mellan invånare som är "lika".

**ÖVER-BRYGGANDE**  
Förtroende mellan invånare som är "olika".

När samhällsbyggande aktörer öppnar upp för samverkan med medborgare vidgas nätverk och engagemang vilket i sin tur skapar förutsättningar för ökad tillit till samhället. Ett annat sätt att öka det sociala kapitalet är att skapa inkluderande och integrerande mötesplatser och boendemiljöer där en mångfald av människor möts.

## FOKUSOMRÅDEN FÖR BEDÖMNING

Fokusområden för bedömning grundar sig i Huddinges nuläge samt de sociala mål som framkommit vid medborgarpanelen, referensgruppmöten och andra delaktighetsinsatser som föregåtts av arbetet med planen.

För att stärka sammanhållningen understryker kommunens samrådsförslag till översiktsplan 2030 vikten av: ett varierat bostadsutbud med attraktiva bostäder, ett varierat utbud av funktioner och gestaltning inom kommunens alla delar, samt fler mötesplatser och upplevelser som berikar Huddingebornas sociala och kulturella liv. I en sammanhållen kommun ser människor från olika sociala grupper varandra i det dagliga livet. Människor korsar varandras vardagsliv och får genom detta en större förståelse för varandra. Nedan beskrivs fyra olika fokusområden som identifierats inom ramen för denna SKB, kopplat till situationen i dagens Huddinge. Statistiken som refereras till återfinns på Huddinge kommuns hemsida, [www.huddige.se](http://www.huddige.se), "Fakta om kommunen".

## BLANDNING AV BOENDEFORMER, UPPLÅTELSEFORMER OCH FUNKTIONER

Att blanda bostäder, service och arbetsplatser tillhör en av de mest prioriterade frågorna som belystes under de referensgruppsmöten som genomförts inför samrådsförslaget till översiktsplan 2030. En annan prioritering är att det ska finnas bostäder som ligger inom gång- och cykelavstånd till dagliga målpunkter som barnomsorg, affärer och arbetsplatser.

Huddinge kommun har en blandad bebyggelse men det finns skillnader i bostadsformer mellan kommundelarna (se tabell nedan). 44 procent av det totala bostadsbeståndet utgörs av småhus medan resten är flerbostadshus. Av alla bostäder i kommunen är 33 procent hyresrätter. I Vårby är andelen hyresrätter hela 78 procent medan andelen i Segeltorp endast är drygt 4 procent. Sjödalen-Fullersta och Trångsund är de kommundelar som har jämnast fördelning av boende - och upplåtelseformer.

Bostadsbestånd i Huddinge 2010

Kommundelsområde	Hustyp		
	Totalt	Småhus	Flerbostadshus
Flemingsberg	6435	986	5449
Segeltorp	4207	3302	905
Sjödalen-Fullersta	9330	4540	4790
Skogås	5572	2113	3459
Stuvsta-Snättringe	5955	4386	1569
Trångsund	4225	2156	2069
Vårby	4264	258	4006
<b>Kommunen totalt</b>	<b>39 988</b>	<b>17 741</b>	<b>22 247</b>
<i>Procent</i>	<i>100</i>	<i>44</i>	<i>56</i>

Upplåtelseformer i Huddinge 2010

Kommundelsområde	Upplåtelseform			
	Totalt	Hyresrätt	Bostadsrätt	Äganderätt
Flemingsberg	6435	3 773	1 772	890
Segeltorp	4207	178	898	3 131
Sjödalen-Fullersta	9330	2 279	2 733	4 318
Skogås	5572	2 051	1 732	1 789
Stuvsta-Snättringe	5955	525	1 196	4 234
Trångsund	4225	1 175	934	2 116
Vårby	4264	3 346	850	68
<b>Kommunen totalt</b>	<b>39 988</b>	<b>13 327</b>	<b>10 115</b>	<b>16 546</b>
<i>Procent</i>	<i>100</i>	<i>33</i>	<i>25</i>	<i>41</i>

## SAMBAND, STRÅK OCH MÖTEN

Samrådsförslaget till översiktsplanen 2030 betonar att Huddinges sammanhållning ska stärkas genom fler och bättre mötesplatser. I ett etablerande, förvaltande och utvecklande av mötesplatser, vill förslaget se ett tydligt samspel med invånarnas behov och andra aktörers intressen. Flera av kommunens områden hänger inte samman med varandra, de är byggda som enklaver. Områdena är särskilda av olika barriärer som infrastruktur, topografi och bebyggelsens utformning. Enklaverna har ofta ensidiga funktioner och upplåtelseformer.

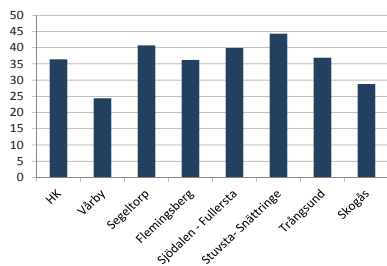
## SOCIAL OCH EKONOMISK VÄLFÄRD

Den fysiska planeringen har begränsade möjligheter att lösa flera av de viktiga frågor som är förutsättningar för social hållbarhet, som exempelvis allas lika möjligheter till arbete, försörjning och utbildning. Planeringen kan dock verka stödande för en god socioekonomisk utveckling i kommunen samt skapa en plattform för social hållbarhet.

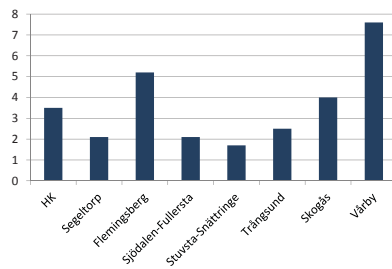
Statistik gällande sysselsättning och utbildningsnivå visar att det finns en skillnad mellan bostadsområdena inom kommunen. Stor andel arbetslösa och personer med lägre utbildning bor i vissa områden, medan högt utbildade och de med bättre ekonomi bor på andra platser.

### % Utbildningsnivå 2009

Andel med eftergymnasial utbildning (25-64 år)

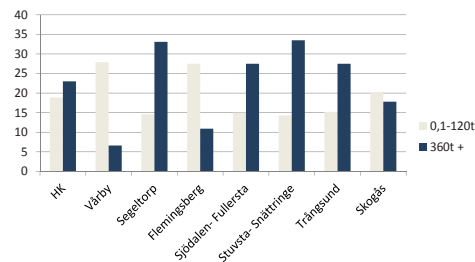


### % Öppet arbetslösa mars 2012



### % Inkomster 2010

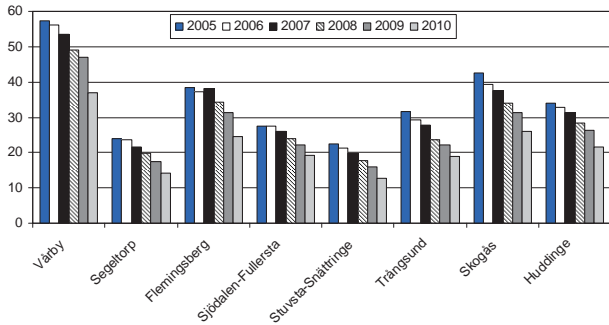
Grå: andel som tjänar minst (1 000-120 000kr/år)  
Blå: andel som tjänar mest (360 000kr + /år)



## DET GODA VARDAGSLIVET

Rik fritid och god hälsa för alla kommuninvånare är grunden i det goda vardagslivet. Det övergripande målet för kommunens folkhälsoarbete är att minska ohälsoklyftor i Huddinge. Statistik visar att områden som har höga ohälsotal även har många hushåll med lägre inkomster. Diagrammet nedan visar visserligen att ohälsotalet minskar, men olikheterna är fortfarande märkbara mellan olika områden. Vårby, Skogås och Flemingsberg har högre ohälsotal än de andra områdena och ohälsotalet skiljer sig mycket mellan Vårby som har högst ohälsotal och Stuvsta-Snättringe som har lägst.

### Ohälsotalet 2005-2010



## BEDÖMNINGSMATRIS

Bedömningen i matrisen nedan (sid 4) grundar sig i det nuläge som beskrivits ovan, i relation till samrådsförslagets mål om att stärka sammanhållning inom och mellan olika delar av kommunen. Det finns angelägna men mer detaljerade teman (jämförbarhet, trygghet, etc.) som kan lyftas fram i bedömningsområdena men som i detta översiktliga sammanhang inte kan få större utrymme.

<p><b>Målsättning: Jämlika livschanser i en sammanhållen kommun</b></p> <p><b>Konsekvenser av ÖP 2030</b></p>	<p><b>Rekommendationer och komplettering till ÖP för genomförande</b></p>	
<p><b>Fokusområden</b></p>	<p><b>Jämlikhet</b></p> <p><i>Socioekonomiska konsekvenser - Tillgänglighet</i></p>	<p><b>Socialt kapital</b></p> <p><i>Delaktighet och inflytande - Tillit och nätverkskapande</i></p>
<p><b>Blandning av boendeformer, upplåtelseformer och upplåtelseformer</b></p> <p>Kompletteringsbyggelse ska eftersträvas i den bostadstyp och upplåtelseform som är underrepresenterad i respektive område.</p> <p>Blandad byggelse för livets olika skeden, i alla delar av kommunen.</p>	<p><b>Mer jämlika uppväxtvillkor jämfört med idag</b></p> <p>Med stor expansion i Flemingsberg och kompletteringsbyggelse i Vårby, medföljer en ökad satsning på skola, vård och fritidsanläggningar vilket skulle förbättra barns uppväxtvillkor i dessa områden.</p> <p><i>Minskad omflyttning</i></p> <p>Genom ÖP:s fokus på kompletteringsbyggelse och attraktiva bostäder ökar chansen att personer stannar längre i de områden där utflytningen är hög, både för att de har möjlighet, men också på grund av ökad attraktionskraft.</p> <p><i>Begränsad tillgänglighet</i></p> <p>Kommunen fokuserar på kompletteringsbyggelse i utvecklingsområdena, men då många av dessa har en väldigt homogen byggelse, kan det vara svårt att få tillstånd en allsidig befolkningsammansättning i områdena. I Stuvsta och Segeltorp, där andelen hyrerätter är under 5 procent, bidrar inte en mindre planerad expanderad av hyrerätter till en "blandad" befolkning. Eftersom detta också är attraktiva områden så är markten troligtvis dyr, vilket ger högre hyror än nybyggnation/ombyggnation på mindre attraktiva områden. De med lägre medelinkomst kan därför fortfarande ha begränsade möjligheter att faktiskt skaffa sig ett boende här.</p>	<p>Det krävs politiskt mod för att riktlinjerna som kommunen utför inte bara blir något "eftersträvsvärt" utan faktiskt genomförs. Det är viktigt att kommunen i tidigt skede får med sig andra aktörer, som byggbolag och fastighetsägare. Förslagsvis så utvecklar kommunen en plan för hur man kan engagera intressenter att investera i områden som ger en långsiktig samhällsekonomisk vinst. På liknande sätt skulle kommunen, i markanvisningsansökan kunna lyfta fram:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- (1) Krav på en viss procentsats hyrerätter</li> <li>- (2) Krav på en stadslekspridning av exploatering: "Bygg gärna här"-men då måste du även bygga där."</li> <li>- (3) Att rekommendera eller erbjuda befintliga eller existerande certifieringssystem som har både miljömässiga och sociala riktlinjer.</li> </ul> <p>En rekommendation är också att en behovsbedömning för en SKB genomförs inför planbeskeden. Behovsbedömningen ska utgöra underlag för beslut om detaljplan/områdesplan medför en social påverkan. Om en SKB är aktuell kan behovsbedömningen även visa på vilka frågor som skall behandlas. Till exempel kan SKB behöva föregås av en behovsinventering av verksamheter, barnkonsekvensanalys, trygghetsfrågor med mera.</p> <p>En checklista för behovsbedömning bör framställas, liksom förmer för andra sociala bedömningar.</p>
<p><b>Funktionsblandning</b></p>	<p><i>Rikare stadsbild, men inte överallt</i></p> <p>Förutsättningar för lokal handel och företagsverksamhet är ofta bristfällig i ytterområden. Frågan är då om den mindre bostadsbyggelse som planeras i t.ex. Stuvsta räcker till för att utöka service.</p> <p>Att få verksamheter och arbetsplatser till Vårby kan ses som en långsiktig satsning i och med områdets idag dåliga rykte. Att nya attraktiva bostäder och nytt centrum på sikt kan öka inflyttningen av invånare till Vårby är troligt, vilket i sin tur också skapar förutsättningar för ett utökat serviceutbud. Områdets identitet och upplevelsen av trygghet kan i detta sammanhang ha en betydande roll.</p>	<p><i>Utökad nätverkande</i></p> <p>Genom upprustning och utökning av centrum i de olika kommundelarna skapas förutsättningar för ökad funktionsblandning, vilket i sin tur förbättrar möjligheterna att möta människor med olika ålder, bakgrund, och utbildning möts i vardagen.</p> <p>Det finns även goda möjligheter för att skapa nätverk genom samverkan mellan olika områden och kommuner. Detta görs redan i Flemingsberg och Kungens kurva. Denna bedömning menar dock att det finns fler möjligheter till gränsöverskridande sammanverkan. Till exempel borde ett helhetsperspektiv på området Masmo/Vårby Haga, Vårby gård och Fitija utforskas.</p>

Målsättning: Jämlika livschanser i en sammanhållen kommun		Rekommendationer och komplettering till ÖP för genomförande	
Fokusområden	ÖP anger	Jämlikhet	Konsekvenser av ÖP 2030
		Socioekonomiska konsekvenser - Tillgänglighet	Socialt kapital
		Delaktighet och inflytande - Tillit och nätverkskapande	
<b>Samband, stråk och mötesplatser</b>			
<b>Kopplingar och stråk</b>	<p>Knyta samman områden via bebyggelse, infrastruktur och rekreationsstråk för ökad sammanhållning.</p> <p>Kollektivtrafikens turtäthet ska främjas.</p> <p>Tydliga kollektivtrafikstråk, effektiva tvärförbindelser</p>	<p><i>Utökad kommersiell verksamhet i kollektivtrafknära lägen</i></p> <p>Förstärkta och utökade kollektivtrafikstråk förbättrar förutsättningar för kommersiell verksamhet. Speciellt i kopplingen mellan Flemingsberg, Masmo, Kungens kurva genom Spårväg syd.</p> <p><i>Utökad jämlikhet</i></p> <p>En utökad satsning på kollektivtrafik och trygga hållplatser leder till ökad tillgänglighet då de flesta har möjlighet till utnyttjande, oavsett ålder, kön eller ekonomiska förutsättningar.</p> <p><i>Förstärkta samband inom vissa områden, men inte i hela kommunen</i></p> <p>Det finns förstärkta samband inom vissa områden i kommunen, då speciellt utifrån och in mot centrum som i Vårby gård, Trångsund och Huddinge C. Utifrån ett kommunperspektiv är det dock begränsade samband mellan delområdena inom kommunen, och då främst mellan östra och västra delen. Istället för att endast utgå ifrån ett kommunperspektiv kan det vara relevant att beakta resonemanget utifrån ett regionsperspektiv och då blir kopplingarna, speciellt mot angränsade kommuner, också mer tydliga.</p>	<p>I detta sammanhang kan det vara mer relevant att diskutera samband inom regionen snarare än inom kommunen, vilket är i linje med målsättningen i RUFSS 2010. RUFSS 2010 anger att regionens alla invånare, i större utsträckning, ska identifiera sig med regionen och inte nödvändigtvis den kommun man tillhör.</p>
<b>Mötesplatser</b>	<p>Utveckla befintliga mötesplatser för att bli mer tillgängliga för alla samhällsgrupper.</p> <p>Utveckla nya mötesplatser av olika karaktär, både för korta och långvariga möten.</p> <p>Attraktiva mötesplatser ska finnas nära invånarna, i vardagen och berika mänskliga möten.</p>	<p><i>Förbättrad tillgänglighet</i></p> <p>Fokus på förbättrad tillgänglighet och utökad attraktionskraft av mötesplatser uppmuntras inom många delar av kommunens delområden.</p>	<p>Mötesplatser handlar ofta om avstånd och intresse. Man väljer det som är närmast eller så är man intresserad av det som händer på platsen och är då redo att åka långt. Det säkra kortet som ÖP också anger är att förstärka och utveckla de mötesplatser som redan lockar till sig ett naturligt högt och varierat flöde av människor.</p> <p>Om däremot till exempel Trångsundbor ska ta sig till Masmo – eller tvärt om så krävs det en satsning på områdespecifika mötesplatser. Denna strategi är intressant för att uppmuntra till gränsöverskridande möten inom kommunen, men blir liksom vid resonemanget ovan, mindre relevant i ett regionperspektiv.</p> <p>För att säkerställa att de planerade upprustningarna av olika centrum och etablerandet av nya mötesplatser får den gränsöverskridande roll som kommunen hoppas på är det viktigt att i ett tidigt skede identifiera olika målgruppers behov och önskaningar och engagera dessa.</p>
		<p><i>Förbättrade möjligheter till gränsöverskridande möten i kollektivtrafknära områden</i></p> <p>Genom utökade och förbättrade mötesplatser i de olika områdena samt att offentlig service utökas i anslutning till kollektivtrafik och kommersiell service skapar förutsättningar för fler möten mellan människor med olika bakgrund.</p> <p>ÖP har en tydlig ambition att stärka sammanhållningen och öka det sociala kapitalet i kommunen genom att förstärka mötesplatser.</p>	

Målsättning: Jämlika livschanser i en sammanhållen kommun		Rekommendationer och komplettering till ÖP för genomförande	
Fokusområden		Socialt kapital	
ÖP anger		Delaktighet och inflytande - Tillit och nätverkskapande	
Jämlikhet		Socialt kapital	
Socioekonomiska konsekvenser - Tillgänglighet		Delaktighet och inflytande - Tillit och nätverkskapande	
<b>Social och ekonomisk välfärd</b> Sträva mot ett diversifierat näringsliv även om de flesta framtida arbetsplatser kommer att finnas inom tillväxtbranscher (tjänste- och kunskapssektorn).	Fler arbetstillfällen, men inte jobb för alla  Jämfört med resten av kommundelarna har Vårby, och Flemingsberg en hög andel arbetslösa. Utifrån detta perspektiv är koncentrerandet av näringslivsutvecklingen till Flemingsberg, och Kungens kurva gynnsam, men eftersom dessa områden redan idag är expansiva kan deras potential att sprida "ringar på vattnet" vara begränsade. Om inte bättre matchning görs av de arbetsresurser som finns i området idag kontra de arbetstillfällen som skapas finns risken att andel arbetslösa i dessa kommundelar inte kommer att förändras även om antalet arbetstillfällen ökar.  <i>Ingen tydlig inverkan på denna målsättning.</i>	<i>Sammanbindande, snarare än överbryggande socialt kapital</i>  De expansiva områdena har en relativt snäv inriktning; Kungens kurva är centrum för handel och upplevelser, och Flemingsberg är centrum för tjänste- och kunskapsintensiva arbeten, vilket inte ger utrymme före den mångfald av verksamheter och människor som skulle leda till ökade kontakter utanför sin egen grupps sociala nätverkande. Däremot kan det öka involverande i sociala nätverk utanför den omedelbara familjen/vänkretsen.	Det finns en chans för utökat socialt kapital i tillväxtområdena om kommunen lyckas matcha tillgång på arbetsresurser i de socioekonomiskt svaga områdena med tillväxtområdena. Möten mellan olika grupper kan då ske mer naturligt, i det vardagliga livet, vilket i sin tur kan leda till utökade nätverk och kontakter.
Utbildning	Hög kvalitet på kommunal service i form av förskolor och skolor.  Även om ÖP anger "hög kvalitet" och matchar antal skolor med befolkningsprognos så innebär detta inte att skolans kvalitet förbättras i "utsatta" områden.	<i>Ingen tydlig inverkan på denna målsättning.</i>	Frågor om skolans kvalitet ligger utanför ÖP men det finns ett samband mellan skolor med svaga resultat och resursvaga områden. I förhållande till just detta kan en förtäring som förändrar den socioekonomiska sammansättningen i bostadsområdet spela en roll för skolors kvalitet.
<b>Det goda vardagslivet</b> <i>Berikande fritid och kultur</i>	Viktigt att samhället utvecklas så att det stimulerar till fysisk aktivitet i vardagen.  Hög kvalitet på idrotts- och kulturanläggningar.  Ett flexibelt utbud av aktiviteter som vänder sig till en bred målgrupp	<i>Ökad tillgänglighet för de som bor nära</i>  Områdespecifika aktiviteter ökar tillgängligheten och attraktiviteten för de som bor nära. Om det ska få långsiktiga positiva socioekonomiska konsekvenser måste dessa planeras väl. Det är till exempel genom fritid- och kulturaktiviteter som människor från skilda bostadsområden och olika socioekonomiska förutsättningar kan mötas. Genom att planera dessa platser för gränsöverskridande möten kan sociala barriärer överbyggas och kommunen ytterligare sammansveitsas.	Offentliga rum och aktiviteter är avgörande för gränsöverskridande möten. I ett nästa steg är det viktigt att se till att boende är med i utformandet så att det lokala behovet genomsyrar planeringen, samt att befolkningsmässigt gränsöverskridande projekt tillkommer.  Kommunen har ett stort ansvar för att skapa tillgängliga aktiviteter i samhället. Det finns bra planeringsstrategier för ett aktivare liv vad gäller lekparken, GC-stråk, etc. Om detta ska få bäring på jämlikhet och socialt kapital så borde detta arbete kompletteras med ett program för ett aktivare Huddinge, gärna i samverkan med kommuninvånarna, folkhälsoinstitutet och landskapsarkitekter. Ett folkbildande arbete skulle sprida både kunskap och skapa delaktighet bland invånarna.
Hälsa	Jämlik hälsa i kommunen  Hög kvalitet på offentlig service i form av förskolor, skolor, idrotts- och kulturanläggningar, äldreboenden, vårdcenter etc.	<i>Ökat förutsättning för delaktighet och nätverkande</i>  Bättre och fler rekreations- och friluftsområden skapar förutsättningar för möten, likväl som utökad satsning på kulturella verksamheter i anslutning till Kungens kurva och Flemingsberg.	Det är inte ovanligt att basservicen i resursvaga områden stagnerar eller förviner. Detta brukar vara en grund för konflikter mellan kommun och invånare. Det är därför viktigt att ha en god dialog med invånare för att förstå behov och kommunicera förändringar för bibehållen stabilitet.
	<i>Ökad tillgänglighet till basservice</i>  Det finns insatser för ett förstärkande av basservice i alla delområden vilket ökar tillgängligheten för alla kommuninvånare.  <i>Utökad jämlikhet</i>  Kommunens förhållningssätt, att områden tilldelas resurser efter dess behov (områdesperspektivet), möjliggör för utökade resurser till resursvaga områden.	<i>Ökat förutsättning för delaktighet och nätverkande</i>  Bättre och fler rekreations- och friluftsområden skapar förutsättningar för möten, likväl som utökad satsning på kulturella verksamheter i anslutning till Kungens kurva och Flemingsberg.	Det är inte ovanligt att basservicen i resursvaga områden stagnerar eller förviner. Detta brukar vara en grund för konflikter mellan kommun och invånare. Det är därför viktigt att ha en god dialog med invånare för att förstå behov och kommunicera förändringar för bibehållen stabilitet.



## BEDÖMNING MED OMRÅDESPERSPEKTIV

Denna bedömning framhåller de områden som är extra relevanta för temat jämlika livschanser i sammanhållen kommun. Då Trångsund och Huddinge Centrum har en jämn fördelning av boendeformer och upplåtelseformer och uppfattas som relativt heterogen skulle det krävas en större fördjupning än denna översikt för både en nulägesanalys och en social konsekvensbedömning.

Det är även i dagsläget svårt att göra en översiktlig bedömning av Flemingsberg och Kungens kurva (dessa nämns dock i matrisen i samband med arbetstillfällena). Det finns många föreställningar om Flemingsberg - en del förknippar Flemingsberg med miljöprogrammet, socioekonomisk segregation och ojämlikhet, andra med kunskap, framtid och mångfald. Vad som är tydligt är att Flemingsberg har en stor utvecklingspotential. En större fördjupning krävs för bedömning av Flemingsberg.

**Masmo/Vårby Haga** behöver utvecklas/upprustas och har dessutom stora utvecklingsmöjligheter. Områdena har god kollektivtrafik med tunnelbanestation, de är vackert belägna nära Gömmaren och Mälaren vilket ÖP lyfter fram. ÖP föreslår därtill en behovsinventering i samverkan med invånarna, en strategi som denna bedömning tror skulle uppmuntra till delaktighet och nätverkande i området. SKB vill även framhålla att ett samarbete med Botkyrka kommun skulle ge möjlighet till ett större grepp på området då den geografiska, men även "mentala" närheten till Fittja, liksom Skärholmen i Stockholms stad, är tydlig. Ett helhetsperspektiv på området skulle även inbegripa kopplingar och samband till Vårby gård.

**Vårby gård** har stort upprustningsbehov samtidigt som att området i dagsläget lider av en negativ stigmatisering. Detta blir två utmaningar vid utvecklingen och förtätningen av området. ÖP:s satsning på ett nytt och fräscht centrum är välbetänkt då "ansiktet utåt" ofta får en prioriterad roll vid medborgarundersökningar i slitna områden. Dessa fysiska åtgärder är nödvändiga men denna bedömning vill även betona behovet av ett verklighetsförankrat "program" för att hantera områdets rykte. Engagemang, delaktighet, inifrånperspektiv, är nyckelorden här samt en plan för att få byggherrar, förvaltare och andra aktörer att vilja investera i området.

**Segeltorp** har en strukturplan som eftersträvar en exploatering av flerbostadshus i området. Detta är en förutsättning för att område ska kunna leva upp till inriktningen om att skapa blandade miljöer i Huddinge. Denna bedömning vill även betona sambanden områdena emellan och skulle gärna se ytterligare en förstärkning gentemot Fruängen samt en beskrivning av hur sambanden Vårby- Kungens kurva-Segeltorp kan stärkas trots Förbifart Stockholm.

**Stuvsta** väntar sig en ganska blygsam befolkningsökning (6,3 % enligt prognosen 2021) men ÖP:s strukturplan anger en större satsning på området. Två större förtätningsområden samt en upprustning av centrumsområdet anges. För att öka möjligheten till att få en varierad befolkningsammansättning i området så är det nödvändigt med en blandning av boende och upplåtelseformer inom stadsdelen.

**Skogås** strukturplan är omfattande och behandlar flera åtgärder för en sammanhållen kommun. Det finns en tydlig fysisk och mental barriär mellan Östra Skogås (med något högre andel äganderätter) och Västra Skogås (med något högre andel hyresrätter) och ÖP eftersträvar här en uppblandning av boendeformer. ÖP fokuserar även på att hållbar och yteffektiv markanvändning genom förtätning och exploatering längs kollektivtrafik. SKB instämmer och understryker behovet av att blanda boendeform och upplåtelseform inom stadsdelen samt en förstärkning av samband till Länna samt Trångsund.

I **övrig sammanhållen bebyggelse** sker en förtätning av befintlig bebyggelse, en omvandling av fritidshus till permanentboende samt kompletterande utbyggnation med de funktioner och upplåtelseformer som leder till en ökad blandning. SKB instämmer med ÖP:s anvisning att dessa måste detaljplaneläggas för en hållbar förtätning och ett gemensamt utnyttjande av VA-försörjning.

## SAMMANFATTNING

Det finns tydliga riktlinjer inom alla fokusområden som leder till jämlika livschanser i en sammanhållen kommun. SKB ser att om sociala åtgärder och effekter, som handlar om att bryta fysiska och sociala barriärer, ska förverkligas så ligger den övervägande fokusen på (1) en ökad variation av upplåtelseformer och blandade boendeformer inom områdena och (2) ökade samband mellan områdena. Samrådsförslaget till ÖP har ambitionen att utvecklingen går i denna riktning.

-SKB rekommenderar att kommunen ställer högre krav på ett långsiktigt engagemang av investerande aktörer. Detta är särskilt viktigt vad gäller utvecklingen av de mer resursvaga områdena.

-Områdesperspektiv är av stor vikt för SKB då jämlikheten skiljer sig mellan bostadsområdena. För att värna om att planeringen har ett jämlikhetsperspektiv föreslås en behovsbedömning för en SKB inför planbeskeden. Behovsbedömningen kan utgöra underlag för beslut om en områdesplan har en social inverkan på invånare. Även en checklista för behovsbedömning bör formaliseras, liksom former för andra sociala bedömningar.

-Vad gäller samband och stråk så framkommer det inte *hur* kopplingarna mellan vissa stadsdelar planeras. Samrådsförslaget till ÖP beskriver dock en utveckling som i varje delområde ger en god mix av boendeformer och upplåtelseformer. Om detta även medför att sambanden inom områdena och mellan områdena förstärks, så kan förtätningen leda till att samband utökas.

-Samrådsförslaget till ÖP anger tydliga riktlinjer vad gäller ett förstärkande och utvecklande av mötesplatser. SKB är dock särskilt uppmärksam på de ansatser som skapar gränsöverskridande möten. Detta för att uppmuntra till nätverkande bland människor som inte vanligtvis träffas. Bedömningen ser att detta delvis följs genom ÖP:s fokus på förstärkande av de offentliga platser som redan lockar till sig ett naturligt högt och varierat flöde av människor.

-Den fysiska planeringen har begränsade möjligheter att lösa flera av de viktiga frågor som är förutsättningar för social hållbarhet som exempelvis allas lika möjligheter till arbete, försörjning och utbildning. Planeringen kan dock verka stödjande för en god socioekonomisk utveckling i kommunen. Samrådsförslaget till ÖP beskriver en fortsatt expansion och utveckling av Huddinges näringsliv, samt fler arbetsplatser inom tjänste- och kunskapssektorn. Detta kan gynna möjligheter till ökad sysselsättning för alla Huddinges invånare.

white